

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № КВПЧ-753-14-23
дата 2.11.2018г.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОМБУДСМАН
ИЗХ. № 04-170/01.11.18 г.

**ДО
Г-Н КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО
ВЕРОИЗПОВЕДАНИЯТА
И ПРАВАТА НА ЧОВЕКА**

Относно: Писмо с Ваш изх. № КВПЧ-753-14-23/31.10.2017г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ВЕЛЧЕВ,

Във връзка с разглеждането на Законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2018 г., № 702-01-38, внесен от Министерски съвет на 21.10.2018 г., излагам следното становище:

Омбудсманът на Република България, в съответствие с изискванията на чл.32 от Устройствения правилник на Министерски съвет съгласува проекта на Решение на Министерски съвет за одобряване на законопроект за държавния бюджет на Република България за 2018 г.

Анализирайки необходимите разходи във връзка с ефективното изпълнение на функциите и целите на институцията и предложения таван за разход за 2018 г., считаме че определените средства са недостатъчни за изпълнение на дейността. Представям на Вашето внимание само част от основните приоритети и дейности на институцията на омбудсмана на Република България:

През периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2016 г. в институцията постъпила **10 640** жалби и сигнали от граждани, за десетте месеца на 2017 г. **10 725** жалби или прогнозно в 2017 г. нарастването на броя на жалбите ще е не по-малко от 25 пункта.

С цел сравнение ще посочим броя на постъпилите жалби и сигнали през предходните години от които е видно, че броят им през изминалата 2016 г. е завишен значително.

Сравнителни данни за брой жалби:

- 2016 г. – 10 640;
- 2015 г. – 6 202;
- 2014 г. – 5 010;
- 2013 г. – 7 320;
- 2012 г. – 5 331;
- 2011 г. – 5 530;
- 2010 г. – 3 687;
- 2009 г. – 2 686.

До настоящия момент на 2017 г. доверието на гражданите в институцията е нарастващо, което налага адекватно поведение на високообразован и висококвалифициран персонал с богат професионален опит.

- *Омбудсманът като Национален превантивен механизъм*

Във връзка с пилотното решение на Европейския съд по правата на човека „Нешков и други срещу България“ и дадения 18-месечен срок бе направено поредно посещение през 2017 г. на Комитета за предотвратяване на изтезанията. При проведената среща между омбудсмана на Република България и председателя на работната група на Комитета – Микола Гнатовский за трети пореден път бяха обсъдени проблемите с административния капацитет на администрацията на омбудсмана в частта за Националния превантивен механизъм.

Отчетено бе, че не е налице стабилизирането на българския Национален превантивен механизъм, което да му позволи да извършва чести и необявени проверки на полицейските следствени арести в цялата страна по дадените препоръки от 2014 г. и 2015 г., както и редовни посещения на всяко пенитенциарно заведение в България. Със съществуващия капацитет се покрива веднъж на две години всяко място за лишаване от свобода, като съобразно чл. 4 от Закона за омбудсмана констатациите от проверките са публични и докладите са публикувани на страницата на омбудсмана. От тях е видно, че скипът често е редуциран до двама човека. Това води до невъзможност да се проведе ефективна проверка. Отчетена е слабост в работата ни особено по постъпили сигнали за употребена сила при задържане в полицията. При проверки в местата за лишаване от свобода се налагат самостоятелни беседи с лишени от свобода с доживотни присъди без замяна, често пъти с психични отклонения. За гореспоменатите проверки и осъществяване на дейност е необходим допълнителен висококвалифициран и обучен човешки ресурс.

Човешките ресурси, с които разполага дирекция „Национален превантивен механизъм“ за наблюдаване на експулсиранията, осъществявани от дирекция „Миграция“, е недостатъчен, за да се реализира тази дейност в необходимия обхват от Европейската агенция за охрана на външните граници на ЕС /Фронтекс/. Налага се ННМ да осъществява аналитична дейност по изпълнение не само препоръките на КПИ относно действията на изпълнителната власт, но и наличие на ефективна съдебна защита в случаите на изтезание. Необходими са допълнителни човешки ресурси, които да се обучат, сертифицират и занимават и с проблемите с миграцията.

В заключение, дейността на администрацията на омбудсмана нарасна в пъти, което създава проблеми и в обслужващата част на Националния превантивен механизъм. За да се удовлетворят очакванията на Европейския комитет за предотвратяване на изтезанията и нечовешкото или унижително отнасяне или наказание (КПИ) по директни и чести проверки, е необходимо да се назначат висококвалифицирани експерти, както и да се удвоят необходимите средства за командировки.

- ***Омбудсманът като защитник правата на децата***

Независимата национална институция на омбудсмана е важен механизъм за насърчаване и гарантиране на правата на детето. През изминалата година усилията на омбудсмана се насочиха към повишаване на капацитета и чувствителността на институцията в защита на правата на децата. Основен подход в работата на омбудсмана беше намирането на баланс между работата по конкретните жалби и системния подход в областта на различните секторни права на детето. През изминалата 2016 г. година се наблюдава чувствително увеличаване на жалбите, отнасящи се до правата на децата – 297. Наред с това, в изпълнение на обявения приоритет в работата на институцията на омбудсмана, а именно защитата на правата на децата, бяха реализирани редица инициативи и кампании.

Съобразявайки се със заключителните наблюдения на Комитета по правата на детето от 3 юни 2016 г., във връзка с представения консолидиран трети, четвърти и пети периодичен доклад на България, в административната структура на институцията беше създадена нова самостоятелна дирекция „Права на детето“, която може да прилага стандартите само при наличие и осигуряване на необходимите финансови, човешки и технически ресурси.

В задачите на тази дирекция се включват следните основни дейности:

- Разработване на политики и програма за утвърждаване на омбудсмана като застъпник на детските права;
- Работа по индивидуални жалби, отнасящи се до правата на детето;
- Провеждане на консултации с деца и млади хора;
- Насърчаване на общественото разбиране и осведоменост за важността на правата на децата и повишаване на чувствителността към спазването им;
- Въвеждане на достъпен механизъм и процедура за подаване на жалби към омбудсмана от деца;
- Национална кампания за популяризиране на функциите на омбудсмана сред децата и младежите;
- Докладване – ще бъде изготвен първият самостоятелен доклад на омбудсмана по прилагането на правата на детето, който ще бъде внесен за разглеждане в Народното събрание.

- Извършване на изследвания в различни области на правата на детето;

- Организиране на консултативен, приобщаващ и прозрачен механизъм за координация на най-високо ниво със законодателната, изпълнителната и местната власт, както и с неправителствените организации, работещи в сферата на правата на децата;

- Подготовка и участие на институцията на омбудсмана в регионални и международни инициативи по правата на детето.

За качествено изпълнение на поставените приоритетни области в работата на институцията на омбудсмана, каквато е защитата на децата, освен обособяването на самостоятелна структура, е необходимо обезпечаването ѝ с технически, човешки и финансов ресурс. Изготвен е Двегодишен План за дейността на Дирекцията по правата на детето, който може да бъде изпълнен ефективно само чрез осигуряване на тези ресурси.

Омбудсманът като защитник правата на потребителите

Жалбите срещу доставчиците на обществени услуги са най-много от всички жалби в институцията - в областта на топлооснабдяване, електронно-съобщителни услуги, следвани от електроснабдяване, ВиК услуги, административно обслужване. През 2018 г. защитата на правата на гражданите като потребители продължава да бъде акцент в работата на институцията.

Предстои институцията на омбудсмана да бъде домакин на конференция в рамките на българското председателство на Съвета на Европейския съюз с участие на Европейския комисар по правосъдие и защита на потребителите г-жа Вера Юрова, Европейския омбудсман и омбудсманите на държавите-членки на ЕС. Провеждането на конференцията е съгласувано с г-жа Юрова, която определи събитието като важен форум за обсъждане на въпрос, който е от значение за доверието на европейските граждани в ЕС. Конференцията ще бъде посветена на тема, която има важно европейско и национално значение – двойният стандарт при храните от едни и същи марки, които се разпространяват в рамките на Общия пазар на ЕС и имат различно качество. По повод на тази дискриминационна и неприемлива практика на 13 октомври 2017 г. беше проведена Среща на Върха на потребителите в Братислава с участието на премиерите на държавите от Вишеградската четворка и представители на високо ниво от всички държави-членки на ЕС. Предложението, което направи българският омбудсман на този форум – да бъде направена промяна в законодателството на ниво ЕС и да бъде осигурен централизиран контрол за осигуряване на еднакво съдържание на храните с еднакви марки – получи силна подкрепа по време на форума. Като държава, която ще бъде председател на Съвета на ЕС през следващите 6 месеца, България следва да остане ангажирана с тази тема, която касае сериозно българските граждани и да не допусне дебатът

да бъде прекъснат поради липса на активна позиция от страна на институциите на нашата държава.

В тази връзка, форумът, който институцията на омбудсмана планира, ще даде възможност темата за двойния стандарт при храните да остане във фокуса на внимание на държавите членки и да осигури лидерска позиция за България по този въпрос. Събитието е включено в Календара на Българското председателство на Съвета на Европейския съюз и съгласно ПМС 67 от 5 април 2017 г. на институцията са отпуснати средства, които са крайно недостатъчни за организацията му.

За да изпълним амбициозните цели, които си поставяме, и развием цялостната дейност в условия на достатъчно технически, човешки и финансов ресурс и да избегнем риска за съществени пропуски поради липса на финансова обезпеченост, считаме че са необходими допълнителни бюджетни средства на институцията Омбудсман на Република България през 2018 г.

Наш приоритет е да увеличим капацитета на институцията с високообразован човешки ресурс с професионализъм и качествена експертиза, опит и отговорност, който да отговаря на висотата на проблемите за защита правата на човека и в частност на детето в Република България.

Важно е да отбележим, че 60% от разходите за издръжка на този етап е разходът за наем на сградата, в която се помещава институцията, поради това, че не разполагаме със собствен сграден фонд.

За изпълнение на дейността в съответствие със законовите разпоредби и очертаните основни приоритети, предлагаме промяна в размера на тавана на разходите през 2018 г., както следва:

2018 г. – от 2 974 хил.лв на 3 874 хил.лв:

- Персонал – увеличение с 571 хил.лв;
- Издръжка – увеличение с 329 хил.лв.

Омбудсманът на Република България подкрепя по принцип предложения Законопроект за държавния бюджет на Република България за 2018 г. в частта „Бюджет на Омбудсмана за 2018 г.“ с така направените забележки.

С уважение,

МАЯ МАНОЛОВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

